

Opp av den røde sofaen!

Taler

Martin Kolberg

Dato

21 april 2007

Sted

Oslo

Omstendigheter

Arbeiderpartiets Landsmøte

1 Landsmøte, partifeller

Hva er viktigst for Arbeiderpartiet, for sosialdemokratiet? Folket selv er viktigst. Demokrati og folkestyre er grunnlaget for vår oppslutning og vår makt. Et
5 sterkt lokalt folkestyre er avgjørende for en sosialdemokratisk bygging og utvikling av samfunnet. Derfor er dette valget til høsten så viktig.

Våre ideer om rettferdighet og fellesskap står sterkt i Norge. Det er ingen
10 selvfølge når vi ser oss rundt i Europa. Hvorfor er det da slik. Fordi verdiene er forankret i lokalsamfunnet, og fordi arbeidet i kommunestyrene er en del av en lang politisk tradisjon. Dette er en del av en over hundre år lang historie som har gjort partiet vårt til et av Europas sterkeste sosialdemokratiske partier.

15 Det valget vi nå står overfor, gir oss nye store utfordringer. Bare ved å styrke våre posisjoner i kommuner og fylker kan vi fullt ut nå målene om et mer rettferdig samfunn. Et samfunn som bygger på fellesskapet. Et samfunn hvor alle er med og ingen står utenfor. Derfor skal vi ved valget styrke sentrum-venstre kraften fra Storting og Regjering ut i kommunene. Samtidig skal valget være en del av plattformen for vårt arbeid fram mot en ny valgseier også i 2009.

20

Vi bærer alle på en historie.

Noen av disse historiene er fra en annen tid, da pengemakten styrte og det ikke
25 var plass til alle i samfunnet.

25

Det er historier om manglende fødselspermisjon, om hardt arbeid, og lite ferie. Nesten fra handa til munn. Men også om den første i familien som fikk ta

utdanning. Om den første bilen, og om turen til utlandet. Til Syden.

30

Slike historier er små deler av det norske samfunns moderne historie:

I all hovedsak er Norge et samfunn som nå er bygget på våre verdier: Frihet, likhet, solidaritet og demokrati. I tre generasjoner har vi fått tillit fra folk til en politisk utvikling som, til tross for at vi fortsatt har utfordringer, har dette bidratt til at vi er et av landene i verden med best levekår og god økonomisk vekst og minst forskjeller.

35

Men spørsmålet som stilles for sjelden er: Hva bygger dette grunnleggende på?

40

Svaret er: At alle er med, og at alle skal med.

Det er en del av den norske folkesjela at alle skal være med, og at det ikke skal skapes unødvendige forskjeller. Markedsmakt og pengemakt skal ikke overstyre folkemakten.

45

Verdiene sitter i ryggmargen på det norske samfunnet nå. Alle er med og dere har merket hvordan det nå spontant reageres på at noen blir behandlet dårligere enn andre. Hvordan samfunnet ikke godtar at den lille mann eller kvinne faller utenfor, eller at noen brister seg for mye på andres bekostning.

50

Det er dette som gjør at:

- Alle foreldre i nabolaget leier sine barn første skoledag, til samme skole.

55

- De som bor i byen og de som bor på landet går fritt turer i den samme fantastiske naturen.

- Den som har bodd i blokk sitter side om side på eldresenteret med de som har bodd i villa.

60

Vi har verken enerett eller opphavsrett til vårt verdigrunnlag. Men vi har kommet langt i å verne disse verdiene i Norge. Derfor er det riktig å si, at det nå knapt finnes noe norskere enn Arbeiderpartiets verdier.

65

På forrige landsmøte sa jeg at Bondevik-regjeringen simpelthen måtte fjernes.

Det gjorde velgerne. Hvorfor: De avviste høyrepartienes filosofi: At samfunnet er bra, selv om det ikke er plass til alle rundt bordet.

70

Budskapet til Erna Solberg var at svekkede fellesskap og mer privatisering er bra for folket. Mer for hver krone, sa hun og sulteforet kommunen slik at barnehageutbygging bremsset opp, og det ikke ble utvikling i eldreomsorgen.

75 Hva hører vi nå? Bare den store stillheten. Ikke et ord om privatisering. Og ingen høyrestyrte kommuner, inklusive de der Fremskrittspartiet har ordføreren, har sendt tilbake en krone av de fantastiske 13 milliarder vår regjering har styrket kommuneøkonomien med. Så de kunne brukt 13 milliarder til skattelettelser, slik de faktisk lovet og gikk til valg på. De hadde
80 intet lært.

Hvorfor har de ikke gjort det? Hadde de gjort det, hadde det i det minste vært en respektabel logikk i høyresidens politikk. Hør: Høyrepartiene driver med et systematisk politisk dobbeltspill. Derfor gjør de det ikke. Derfor den store
85 stillheten.

De sier: Fellesskapet står i veien for deg. Men de forsvarer aldri eller forteller aldri hva svekkede fellesskap vil bety: Reduserte muligheter til å leve et trygt liv i et trygt samfunn.

90

Det er dette kommunevalgkampen, og valget til høsten handler om.

Partifeller: Som i 2005. Vi skal vinne! Vi skal slå dem.

95 Jeg sier: Fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen!

Også denne gangen skal vi vinne sammen med fagbevegelsen. Det er også her vi henter styrken til å kunne sikre arbeidstakernes rettigheter i dette landet. Gjør oss til arbeidstakernes parti.

100

- Beskyldes for å være udemokratisk, skjedde ikke engang under Libertas tid

- Formålet er å svekke venstresiden, er et angrep på arbeidstakerne

105 - Hovedavtalen fra 1935. 62 år!

- Programformuleringen, prinsipp og handlingsprogrammet 2005-2009, til FrP om hovedavtalen:

110

Fremskrittspartiet mener at sysselsettingen i hovedsak må konsentreres om verdiskapende arbeid. Et fritt arbeidsmarked fungerer ikke godt nok så lenge monopollignende organisasjoner inngår avtaler sentralt for arbeidstakere og arbeidsgivere. Arbeids-, lønns- og ansettelsesavtaler fungerer best dersom disse
115 oppnås ved enighet mellom arbeidstakerne og arbeidsgiverne i den enkelte bedrift. Et slikt system vil bidra til at mange bedrifter kan unngå konkurs i nedgangstider fordi det også vil være i de ansattes interesse å bidra til dette gjennom midlertidige endringer av lønns- og arbeidsbetingelser.

120

- Om korrupsjon

125

Oppgaven nå er å forvalte seieren. Forstå hvorfor vi vant. Og at sosialdemokratiets styrke i fremtiden avhenger av om vi er bærere av vår ideologi i Stortinget, Regjeringen og i kommunestyrene. Der oppgaven er å styre samfunnet. Ikke administrere det.

130

Jeg inviterer til enighet. Skal vi gjøre dette landsmøtet til starten på en utvikling av kommunepolitikken slik at politikken bestemmer mer og administrasjonen mindre?

135

Som Jens sa: Vi er samlet. Det gir oss en unik mulighet til å styrke partidemokratiet.

140

Meninger skal brytes. Vår organisasjon, skal være tydelig demokratisk, åpen og med evne til å løfte inn nye saker. Forrige gang ba vi om støtte til å slå pengemakten tilbake. Denne gangen må vi også bruke all vår styrke til også å slå tilbake populismen.

145

Regjeringssamarbeidet på riksplan er vellykket. Med dette samarbeidet har vi fått tydeliggjort de store forskjellene som er mellom høyre- og venstresiden i norsk politikk.

Vi har lyktes i å prioritere fellesskapet, og vi bruker de store pengene på de store oppgavene.

Men regjeringens arbeid for å bygge ut velferden er avhengig av at vi også i kommunene har politikere som vil satse på fellesløsningene.

150 Da må vi velge samarbeidspartnere som også prioriterer dette.
Regjeringssamarbeidet forplikter. Her er det selvsagt store lokale forskjeller og til syvende og sist må konstellasjonene avgjøres lokalt. Men jeg inviterer landsmøtet til å si at et samarbeid med SV og SP lokalt - som vi gjør i regjering - er naturlig. Gjerne med KrF og Venstre i tillegg. Disse støtter også
155 velferdssamfunnet. I noen kommuner står de rød/grønne partiene mot hverandre. Det må de gjøre der. Det står ikke i motsetning til at vi har en overordnet strategi.

Men så sier jeg: Det er politisk høyst unaturlig å ha noe som helst med
160 Fremskrittspartiet å gjøre.

Den politikk Fremskrittspartiet representerer skal vi ikke hvitvaske.

Hvorfor? Fremskrittspartiet er landets klart mest sentralistiske parti. De vil
165 svekke lokalpolitikk og bygge sentrale statlig byråkrati på kommunenes viktigste områder. Det som skaper nærhet i lokalsamfunnet. De innfører stykkprisfinansiering i skolen og skal overlate eldreomsorgen til trygdekontorene. Barnehagetilbudet skal erstattes med en sjekk. Dette betyr at de tyngste oppgavene i kommune-Norge skal overlates til statlige byråkrater.
170 Når vi i tillegg vet hva partiet mener om offentlig kultursatsing og om at folk stort sett skal får bygge hva de vil hvor de vil, så fjerner de i realiteten hele eksistensberettigelsen til kommunene. Fremskrittspartiet vil svekke lokaldemokratiet. Visstnok er de også mot statlig byråkrati. Men det der får de forklare selv!

175 Husker dere eksempelet Farum kommune i Danmark. Kommunen FrP trakk frem som et utstillingsvindu for sine løsninger, konkurranseutsatte aldershjem og hjemmehjelp. De solgte skoler og en svømmehall, og sågar rådhuset, og så leide de det tilbake igjen. Det ble innført servicegarantier for innbyggerne. Det
180 gikk godt en stund, og så kom tilbakeslaget. Kassen gikk tom og kommunen sliter med stor gjeld. Innbyggerne betaler nå regningen med høyere skatter. Folk flytter fra Farum nå, dersom de får solgt eiendommene sine. Norske lokalpolitikere reiser ikke lenger på studietur til Farum. Fra Carl I. Hagen hører

185 vi: Intet.

Nå kommer det noe alvorlig. Fremskrittspartiet representerer også en ny politisk kultur.

190 Fremskrittspartiet representerer pengemakten.

Deres politikk, handler aller mest om å sikre de rikes penger.

De sier ikke, som vi, at folk er folk. At alle skal med.

195

Det har de aldri gjort

Vi har hørt det i årevis: FrP mener det er greit å stenge noen grupper ute: Enslige forsørgere, samer, miljøforkjempere, feminister og selvsagt innvandrere.

200

De er veldig tydelige på hvem de er mot. De stigmatiserer enkeltgrupper for å skape unødvendig konfliktlinjer for å tjene stemmer. Sier at de er misforstått når de blir tatt på det. Spiller forurettet: "Vi sier jo bare hva folk mener".

205 Da sier jeg: Nei. Dette mener ikke folk. 78% stemte ikke FrP. Flertallet stemte rød-grønt. Det er i det minste også folk. Det burde Fremskrittspartiet respektere.

210

"Å møte FrP er vanskelig, særlig lokalt. Her hos i vår kommune", Hører jeg noen si.

215

Fordi det er vanskelig vil jeg på et punkt i denne talen være personlig. I hvert fall politisk personlig. Å alltid finne nerven i egen tid, er vanskelig. For første gang i Arbeiderpartiets historie står vi foran en valgkamp hvor det største opposisjonspartiet er et høyre-radikalt parti. Jeg ber om at jeg får slippe, at jeg om noen år må tenke på at vi gjorde en avgjørende feil, da vi ikke tok konfrontasjonen med Fremskrittspartiet tidsnok.

220

Vi kan ikke lenger godta at det er andre politiske spilleregler for Fremskrittspartiet enn for Arbeiderpartiet.

Vi godtar ikke en politisk kultur, der det er greit å skifte standpunkt fra øyeblikk

225 til øyeblikk, for å sikre den støtten som er nødvendig for å øke
urettferdighetene. Har dere sett hva som nå har skjedd. Fremskrittspartiet
støtter nå vårt forslag om klimakvoter. På deres siste landsmøte avviste de
Kyotoavtalen.

230 Vi må stoppe en slik kultur .

La oss ta dette oppgjøret nå.

Vi ser tydeligere og tydeligere en todeling i norsk politikk.
Sentrum/venstresiden er samlet. Vi står overfor ei høyreside i norsk politikk
235 som er splittet. Men som helt sikkert kommer til å samle seg igjen før neste
stortingsvalg. Det vil de gjøre på et nytt grunnlag, hvor ytterste høyre får mer
innflytelse, og vil dra politikken i tydelig mer liberalistisk retning.

240 Derfor må vi også ta oppgjøret med den samlede høyresida nå!

I dag styrer høyresiden mange av våre største kommuner sammen.

Vi vil at alle skal behandles likt, og at alle skal ha plass. Dette er en utfordring å
få til, som det slites med i mange kommuner. Med høyresidens
245 sjekkheftepolitikk blir dette enda verre. I Oslo påstår høyresidens byråd at de har
avskaffet sykehjemskøene. Men det er fordi folk ikke får lov til å stå i kø! Inntak
til sykehjemmene er søknadsbasert etter en medisinsk vurdering, som i praksis
fører til at terskelen for å få plass er altfor høy. I fjor fikk 278 eldre avslag. Tenk
på hvilken underskog av problemer dette representerer for de eldre og de
250 pårørende, når en ikke får ro og trygghet på sine eldre dager. Dette er
høyrepartienes utstillingsvindu.

De har forsøkt å selge ut arvesølv i energiselskapene, og de har gjort hele
kommunen om til et kvasimarked som gjør at kommunale virksomheter må
255 bruke energien på å sende fakturaer til hverandre i stedet for å samarbeide.

Høyresidens kommuner - med Oslo og Bergen i spissen - sørger for at vi ikke
greier full barnehagedekning i år til tross for tidenes satsing fra regjeringens side.
Denne samlede høyresiden vil være vår viktigste motstander ved valget. Og vi
260 skal bruke vår energi på å vise at det er stor forskjell om man stemmer til høyre
eller til venstre. I Trondheim er målet om full barnehagedekning nådd.

265 Vi står overfor en utfordring som angår hele samfunnet, og som angår
kommunevalget. Det handler om demokrati og klassekamp.

Innvandrerbefolkningen i Norge utgjør over 365 000 personer: Noen har nylig
ankommet landet på flukt fra krig, mange er gift med norske statsborgere,
270 mange er født her, andre har bodd og arbeidet i landet over tretti år. Slike
historier er små deler av det norske samfunns nye historie.

I hele vår historie har vårt mål vært å heve arbeiderklassen fra armod til velstand,
og det har vi langt på vei lykkes med.

275

Vi er nå i ferd med å se fremveksten av det som kan bli en ny underklasse i
Norge.

280 Jeg ber landsmøte om nå å slutte seg til:

Arbeiderpartiet sier et klart JA til det flerkulturelle Norge. At det er bra for
Norge.

285 Det er en ønsket utvikling, at vi får et mer mangfoldig samfunn og alle skal med.

Dette sier vi fordi det har en egenverdi. Mennesker som kommer hit skal bli
godt mottatt og får ta del i den friheten, likeverdigheten og solidariteten som
290 skal gjelde for alle mennesker.

Det er bare dersom vi er helt tydelige på dette, at vi kan også kan løse særlige
problemer.

295 Innvandrere er overrepresentert blant fattige. Mange med minoritetsbakgrunn
får ikke jobb, eller har dårlig betalte jobber. En ser at mange unge dropper ut av
skolen. Noen oppgir håpet om å få være med: Få lov til å bruke sin arbeidskraft
og kunnskap. Ikke-vestlige innvandrere som gruppe har dårligere helse enn
befolkningen som helhet.

300

Vi må forhindre en slik utvikling. Og det er bare vi som kan lede an i denne kampen. Setter ikke vi oss i spissen for den flerkulturelle utviklingen, vil ingen gjøre det. Det er en klassekamp som må være like naturlig for oss å bekjempe
305 som tidligere tiders klassekamper. Det er vår ideologiske og (forbannede) historiske plikt.

Hvilke verdier skal så ligge til grunn for det norske flerkulturelle samfunnet?

310 Norge har et unikt utgangspunkt for å bygge et felles verdimesig grunnlag, fordi vi har sterke fellesarenaer, i kommunene, i landet. Det er ønsket deltakelse på alle samfunnsarenaer:

Universalnøkkelen til deltakelse er arbeid. Denne oppgaven må nå løses.

315 På samme måte som vi har kjempet mot reaksjonære krefter i det norske samfunnet tidligere, skal vi også kjempe mot reaksjonære krefter i innvandremiljøer. Vår kamp mot det reaksjonære gjelder uavhengig av etnisk bakgrunn. Likestilling for innvandrerkvinner og homofile, er stadig aktuelt. Vi
320 vil kjempe mot kulturer som hindrer likestilling, og tar krystallklart avstand fra overgrep mot disse grunnleggende verdiene. Vi aksepterer det rett og slett ikke.

325 Valgkamp for oss handler om å mobilisere flere sosialdemokrater til komme til valglokalet å stemme, og å få flere sosialdemokrater til å stemme Arbeiderpartiet.

Derfor skal vi fokusere på de velgerne som står nærmest oss:

330

Vi skal drive en MOBILISERINGSVALGKAMP FOR VÅRE
KJERNEVERDIER

335 Når vi spør om folk ønsker en sosialdemokratisk eller borgerlig samfunnsretning, ønsker flertallet seg mer sosialdemokrati. Det er disse vi må mobilisere opp fra den røde sofaen og inn i stemmelokalene. Vårt beste redskap for å få mobilisert velgerne, er å forankre vårt budskap:

Skolen er ikke bra nok. Flere tusen eldre får ikke den omsorgen de fortjener, og

fremdeles blir folk plassert på gangen i norske sykehus. Arbeidslivet er blitt tøffere for andre. Noen kan ta ut store overskudd, mens andre strever for å vå hverdagen til å henge sammen. Arbeiderpartiet vil gjøre noe med dette. Vi vil ha et samfunn som tar vare på alle, der alle er med. Hvor vi løser de viktigste oppgavene sammen, og i fellesskap. Vi vil gjøre fellesløsningene bedre, fremfor å 345 privatisere og sette omsorg på anbud. Vi vil satse på samarbeid fremfor konkurranse. Vi vil bygge ut velferden fremfor å gi skattelettelse.

Kommune - og fylkesvalget 2007 blir en lokal valgkamp med nasjonal 350 betydning. Målene vi setter oss: At alle som trenger det skal få en verdig omsorg. At alle som trenger det skal få barnehageplass. At vi skal få en bedre fellesskole med flere lærere og bedre kvalitet i undervisningen.

Arbeiderpartiet er arbeidstakernes parti, og vi skal være garantisten for de 355 svakeste.

Det politiske oppdraget handler om å ivareta folks hverdag og framtid.

Å være kandidat for Arbeiderpartiet er å være folkets ombud. Det er å være en 360 drivraft for å utvikle samfunnet til et enda bedre samfunn.

Derfor skal vi alltid minne hverandre om at kraften til forandring ligger i samfunnskritikken. Evnen og motet til å utfordre systemene når de ikke fungerer for enkeltmennesket. 365

Kanskje er dette vanskeligere for oss som har stor erfaring med styring?

Jeg tror hver og en av oss trenger å tvinge seg selv til å se kritisk på det samfunnet vi ofte leder, se manglene, lytte til opplevelsene av det som ikke er bra i 370 ordninger vi selv har innført.

Vi vinner valget når våre kandidater tar ombudsrollen på vegne av Arbeiderpartiet.

375 Folk kan velge Arbeiderpartiet i alle landets kommuner, med unntak av to: Bjarkøy i Troms, og Modalen i Hordaland. Vi stiller 422 "rene lister", og 7 "felleslister". I alle lokalsamfunn har altså velgeren mulighet til å velge sosialdemokratiet. Det som gjør dette mulig er våre kandidater, våre tillitsvalgte

380 og våre medlemmer.

Jeg har sagt at sosialdemokratiet, det bygger på verdien av at alle er med. Derfor er det viktig også at vi har et mangfold av kandidater. Økt fornyelse har en egenverdi. Vi har arbeidet for kvinnes inntog i politikken. Dette valget skal bli
385 et "kvinnevalg".

Halvparten av ordfører kandidatene i Hordaland er kvinner. I Buskerud er 9 av 20 ordfører kandidater kvinner. Sist var det null. 0,0. Sogn og Fjordane Arbeiderparti var vårt første fylke som hadde halvparten kvinner og halvparten
390 menn på alle sine lister.

Og for at vi skal møte velgerne godt, skal det selvsagt skoles:

TOPP skoleringer skal utfordre 900 1 - og 2. kandidater.
395

JUBEL samlinger skal inspirere nesten 2000 valgmedarbeidere

I tillegg kommer LOKALE valgkampskoleringer for kandidater i kommuner og regioner over hele landet.
400

Vi skal gjøre hverandre gode, vi som er på samme lag.

Vi skal gjennomføre en grasrotkampanje. Det er en høy ambisjon.

405 Vi skal snakke med - ikke til folk. Ikke vinne debatten, vinne stemmen.

Vi skal ut der våre velgere er - de skal ikke måtte komme til oss.

Vi skal målrette vår kommunikasjon til de viktige velgere i de riktige områdene.
410 Vi skal gå dør til dør i tettbygde strøk.

Da vinner vi tillit!

Da vinner vi tilslutning!
415

Da vinner vi kommune - og fylkestingsvalget!

Da vinner vi fremtida!

420

Kilde

425 www.dna.no

Emner

Landsmøtetale, Partipolitikk

URI

430 <https://www.virksommeord.no/tale/opp-av-den-rode-sofaen>

435

440

445

450

455